

İSO Türkiye İmalat PMI haziranda 47,9 oldu

Mayıs ayında 48,4 olan manşet PMI, haziranda 47,9'a gerileyerek, üçüncü ay üst üste eşik değer olan 50,0'nin altında kaldı. Talep koşullarındaki zayıflık, sektörün faaliyet koşulları üzerinde belirleyici olmaya devam etti ve hem yeni siparişlerde hem de üretimde yavaşlamanın sürmesine neden oldu. Üretimde üst üste üçüncü ay azalma gerçekleşirken, düşüş bir önceki aya göre hafif hız kesmesine rağmen belirgin gerçekleşti. Yeni siparişlerde yılın en sert yavaşlaması kaydedilirken, satış fiyatları enflasyonu son dört buçuk yılın en düşük seviyesine geriledi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI raporuna göre takip edilen on sektör içerisinde yeni siparişleri artırabilenlerin sayısı Mayıs ayında üç iken haziranda ikiye geriledi. On sektörden üçü satış fiyatlarını düşürürken, girdi maliyetleri enflasyonunda genele yayılı azalma kaydedildi. İş yüklerinin azalmasıyla birlikte makine ve metal ürünleri hariç tüm sektörlerde istihdam düşüş gösterdi.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Haziran 2024 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Mayıs ayında 48,4 seviyesinde kaydedilen manşet PMI, haziranda 47,9'a gerileyerek üst üste üçüncü ay 50,0 eşik değerinin altında gerçekleşti. Endeks, Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında hafif bir bozulmaya işaret etti. Öte yandan, bu bozulma 2024'ün başından bu yana en belirgin düzeyde kaydedildi.

YENİ İHRACAT SİPARİŞLERİNDE YAVAŞLAMA İLİMLİ SEYRETTİ

Talep koşullarındaki zayıflık, sektörlerin faaliyet koşulları üzerinde belirleyici olmaya devam etti ve hem yeni siparişlerde hem de üretimde yavaşlamanın sürmesine neden oldu. Üretimde üst üste üçüncü ay azalma gerçekleşirken, düşüş bir önceki aya göre hafif hız kesmesine rağmen belirgin gerçekleşti. Yeni siparişlerdeki düşüş ise hem iç hem de dış pazarlardaki zayıflık nedeniyle Mayıs ayına kıyasla hızlandı. Diğer yandan, yurt dışından alınan yeni siparişlerdeki yavaşlama toplam yeni siparişlerdekine göre daha ılımlı seyretti.

DENİZ TAŞIMACILIĞINDAKİ AKSAMA TESLİMATI UZATTI

İş yüklerindeki azalış, haziranda imalatçıların istihdam ve satın alma faaliyetlerini bir önceki anket dönemine göre daha yüksek oranda azaltmalarına yol açtı. İstihdamdaki daralma Ekim 2022'den bu yana en yüksek oranda kaydedildi. Girdi maliyetleri enflasyonu haziranda üst üste beşinci ay gerileyerek Mayıs 2023'ten bu yana en düşük seviyede ölçüldü. Satın alma maliyetlerinde artış bildiren anket katılımcıları, bu durumun yüksek ham madde ve deniz taşımacılığı fiyatlarının yanı sıra liradaki zayıflıktan kaynaklandığını belirtti. Maliyet enflasyonundaki gevşeme ve talepteki durgunluk nedeniyle firmaların kendi satış fiyatlarını artırma hızı da son dört buçuk yılın en düşük düzeyine geriledi. Son olarak, özellikle Kızıldeniz'de yaşanan sorunlar olmak üzere deniz

taşımacılığındaki aksamalara bağlı gecikmeler, tedarikçilerin teslimat sürelerinin daha da uzamasına yol açtı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: “Talepte devam eden durağan seyir, imalat sektörünün istihdam verilerinde daha belirgin hissedilmeye başlandı. Türk firmaları, ayrılan personelini yenileri ile ikame etmek konusunda isteksizlik gösterdi ve buna bağlı olarak da istihdam Ekim 2022’den bu yana en yüksek oranda daraldı. Diğer taraftan, firmalar maliyet enflasyonundaki gerilemeden faydalanarak Haziran’da nihai ürün fiyatlarında artışları daha ılımlı düzeyde tutma imkanı buldular. Bu durumun, önümüzdeki aylarda talebe destek sağlaması açısından faydalı olabileceği değerlendiriliyor.”

SEKTÖRLERİN ÇOĞUNLUĞUNDA ÜRETİM VE YENİ SİPARİŞLER YAVAŞLADI

Türkiye Sektörel PMI raporu, haziran ayında imalat sektörünün büyük bölümünde zorlu faaliyet koşullarının devam ettiğini gösterdi. Sektörlerin çoğunluğunda üretim ve yeni siparişler yavaşlama kaydederken istihdam ise hemen hemen tüm faaliyet gruplarında azaldı. Buna karşılık, girdi maliyetleri enflasyonunun tüm sektörlerde gerilemesi ve bazı sektörlerin nihai ürün fiyatlarını düşürmesi, anketin pozitif gelişmeleri olarak öne çıktı.

YENİ SİPARİŞLERİ ARTIRAN SEKTÖR SAYISI 2 OLDU

Takip edilen on sektör içerisinde yeni siparişleri artırabilenlerin sayısı Mayıs ayında üç iken Haziran’da ikiye geriledi. Yeni siparişler yalnızca makine ve metal ürünlerinde üst üste iki ay artarken gıda ürünlerinde ise daralmadan ılımlı büyümeye geçti. En belirgin düşüş ise Nisan 2020’den bu yana en sert bozulmanın yaşandığı kara ve deniz taşıtları sektöründe kaydedildi. Yeni ihracat siparişlerinde görece pozitif bir tablo ortaya çıktı ve on sektörden dördünde artış gözlemlendi. Özellikle makine ve metal ürünlerinin yurt dışından alınan yeni işleri belirgin bir genişleme kaydetti.

İSTİHDAM DÜŞÜŞ GÖSTERDİ

Üretim tarafında ise yeni siparişlerle uyumlu bir tablo ortaya çıktı. Üretim artışı makine ve metal ürünleri ve gıda ürünleri sektörleriyle sınırlı kaldı. Şubat 2021’den bu yana en belirgin daralmanın gerçekleştiği elektrikli ve elektronik ürünler ise en belirgin yavaşlama kaydeden sektör oldu. İş yüklerinin azalmasıyla birlikte hemen hemen tüm sektörlerde istihdam düşüş gösterdi. Bu eğilimin istisnası makine ve metal ürünleri sektörü oldu. Böylelikle istihdam artıran sektör sayısı 2020’deki pandemi kaynaklı kısıtlamalardan bu yana en düşük düzeye geriledi. İstihdamda en belirgin daralma ise tekstil sektöründe yaşandı.

Maliyet baskılarının genel olarak azalması ve girdi fiyatlarındaki artışın bir önceki aya göre tüm sektörlerde hız kesmesi, anketin görece pozitif gelişmesi olarak kayda geçti. Girdi fiyatları enflasyonundaki en sert düşüş ağaç ve kağıt ürünlerinde kaydedilirken, en zayıf maliyet artışı makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Girdi fiyatlarının en hızlı arttığı sektör ise metalik olmayan mineral ürünler oldu.

BASIN BÜLTENİ

Maliyet baskılarındaki hafifleme, bazı firmaların talebi canlandırmak amacıyla kendi satış fiyatlarını düşürmesine imkan sağladı. Makine ve metal ürünleri, giyim ve deri ürünleri ile kimyasal, plastik ve kauçuk sektörlerinde satış fiyatları ılımlı düşüş kaydetti.

***İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI ve Sektörel PMI Haziran 2024 raporlarının tamamına ekteki dosyalardan ulaşabilirsiniz.**